

lade den gaae til Afstemning, uden yderligere at gjentage, hvad jeg allerede har udtalt med Hensyn til min Modstand mod Loven. Efter det Foredrag, vi nu hørte, kan jeg indskrænke mig til saameget kortere at udtale mig, som jeg, foruden at henholde mig dertil, tillige kan henholde mig til, hvad der under Sagens forskjellige Behandlinger er fremkommet fra andre Sider. Jeg skal ikke igjen yttre mig her om Grændsen for Sammenlægningen, om den bør være videre eller snevrere; efter min Mening er den Grændse, der er vedtagen i Loven, nemlig 12 Tønder Hartform, en passende Grændse, men efter den Form, hvori Loven nu foreligger ved de Afstemninger, der sandt Sted i sidste Møde, er den ingenlunde bleven indskrænket dertil; men man har, som den ærede sidste Taler anførte, ad Bevillingsveien aabnet Udftigt til, i alle forekommende, eller dog i den største Deel af de forekommende Tilfælde, desuagtet at kunne komme til at sammenlægge til 20 Tønder Hartform. Min Hovedbetragtning med Hensyn til Loven har været den, at den er ubetimelig, og det er navnlig det, der bevirker, at jeg maa stemme imod den. Man siger vel, at man har udfiklet Fæstegodsset fra Selveiergodsset, og, idet man kun giver Loven Anvendelse paa Selveiergodsset, skal den Frygt, man nærer for Loven under de nærværende Omstændigheder og paa den nærværende Tid, være forsvunden; men det kan jeg ikke indrømme. Selveiergodsset og Arvefæstegodsset er saaledes indvævet i Forhold med Fæstegodsset, at man ikke med Hensyn til Sammenlægning og Udskyfning kan vedtage Noget for det ene Slags af dette Gods, uden at det baade directe og indirecte vil have Indflydelse paa Fæstegodsset. Jeg skal blandt Andet bringe i Erindring, at for Exempel visse Selveier- og Arvefæstesteder jo ogsaa ere underfæstede Fæstetvang, og at man, mens det i Fæstelovgivningen er forbudt, at nogen Eier af disse Selveier- og Arvefæstesteder maa drive to Gaarde til en og samme Tid, men at han, naar han er Eier af 2 saadanne Gaarde, skal bortfæste eller paa 50 Aar bortforpagte den ene, ved at tillade ham en Sammenlægning af 2 saadanne Gaarde, her aabner en Leilighed til at gjøre

det Bud i Fæstelovgivningen virksomt, som siger, at den ene Gaard skal bortfæstes; alene dette maa vise, at man gjør et ikke ringe Indgreb i Fæstelovgivningen ved nærværende Lov, dersom man vedtager den. Det har viist sig, at der her i Thinget er en overveiende Stemning for, ikke for nærværende Tid at røre ved Fæstevæsenet i dets Heelhed, men at lade det henstaae for Diebliffet efter en Afløsning af dette Forhold — det skee nu paa den ene eller anden Maade —; men, vedtager man denne Lov, saa fraviger man dette Princip og gjør et Indgreb i den Fæstelovgivning, som man sagde, at man ikke vilde røre ved. Naar man gjør gjældende, at Regjeringen jo allerede nu har Bevillingsret i disse Tilfælde, saa maa jeg dertil bemærke, at det er noget ganske Andet, om man nu i en ny Lov stadfæster og bekræfter denne Bevillingsret, eller om man lader den staae, som den tidligere har staaet. Jeg troer, at man maa indrømme, at den offentlige Mening er imod, at en saadan Bevillingsret benyttes i nogen stor Udstrækning, og at den benyttes, naar ingen særlige og meget talende Omstændigheder ligge for, og det troer jeg maa indvirke paa den vedkommende Minister, der har at give disse Bevillinger; men et saadant Hensyn vil blive mindre for den vedkommende Minister, naar denne Ret paany bliver stadfæstet og udvidet for ham ved en ny Lovgivning. Han vilde kunne henholde sig til, at det ved en ny Lov havde viist sig, at den lovgivende Magt var saa langt fra at erklære sig mod en saadan Ret til Bevilling, at den meget mere erkjendte den for rigtig, ja endogsaa, som den ærede Ordfører yttrede igaar, for nødvendig, og at der altsaa var saa meget mindre Hensyn at tage for ham imod at benytte den i en videre Udstrækning. Jeg kan saaledes, hvorledes jeg end betragter dette Forhold, ikke komme til at indsee, at man kan eller bør vedtage denne Lov. — Den ærede sidste Taler gjorde saa ganske rigtigt opmærksom paa, at den modsatte Betragtning af disse Forhold heller ikke vilde kunne finde sig tilfredsstillt, og, naar ingen af de modsatte Ansættelser kunne siges at finde sig tilfredsstillende ved denne Lov, saa forekommer det mig virkeligt, at man hellere maa undvære den. — Den